

Training & Seminar

:: คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง ::

:: รายละเอียดการบรรยายพิเศษเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง จัดโดยคณะกรรมการวิชาการวิสามัญศึกษาและส่งเสริมการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักการเมือง ข้าราชการ และประชาชน สถาบันบัญญัติแห่งชาติ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการวิชาการ หมายเลข 306-308 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา 2 ในวันศุกร์ที่ 16 มีนาคม พ.ศ.2550 เวลา 13.00-17.20 น.

กำหนดการ

13.00-13.30	ลงทะเบียน
13.30-13.40	กล่าวรายงานโดย พลเอกปานเทพ ภูวนารถนรักษ์
13.40-14.40	กล่าวเปิดและบรรยายพิเศษ เรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง โดย นายอนันท์ บินยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี
14.40-15.00	พักรับประทานอาหารว่าง
15.00-16.00	การบรรยายพิเศษเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง โดย นายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี และประธานสภาที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์
16.00-17.00	รับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการบรรยายพิเศษ
17.00-17.10	กล่าวปิดการบรรยายพิเศษ โดย นาวาอากาศตรีประสงค์ สุ่นศิริ ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญศึกษาและส่งเสริมการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักการเมือง ข้าราชการ และประชาชน

::สาระสำคัญ การบรรยายพิเศษเรื่อง " คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง " มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

หัวข้อ : คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง
โดย นายอนันท์ บินยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี

การจู่โจมการชิงไหวชิงพริบ การเอาเปรียบ/การตัดทอนผลประโยชน์และการใช้อำนาจในทางที่ไม่ชอบ มิได้เป็นปรากฏการณ์แปลกใหม่ในสังคมไทยหรือสังคมโลก เพราะปัญหาเหล่านี้มีมานานและมิอยู่ในทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นประเทศไทยไปตะวันออก เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ บราซิล อาร์เจนตินา ฝรั่งเศส อิตาลี อเมริกา หรือแม้แต่ในอังกฤษก็มีปัญหาการคอร์รัปชันมาตั้งแต่ 200 ปีที่แล้ว ส่วนสิงคโปร์เมื่อ 60 ปีก่อนก็มีความรุนแรงของการคอร์รัปชันอยู่ในระดับเดียวกับประเทศไทย ขณะที่ป้องกันสิงคโปร์เป็นประเทศในภูมิภาคที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุด แต่ประเทศไทยกลับมีระดับความรุนแรงของการคอร์รัปชันมากขึ้น และมีมากกว่าประเทศจีน และประเทศเวียดนาม

นอกจากนี้ ประเด็นที่น่ากังวลมากกว่า คือ มีรายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย ซึ่งพบว่าเยาวชนร้อยละ 80 มีความเห็นว่า การซื้อสิทธิ์กินไป เป็นสิ่งไม่ดี เพราะจะถูกเอาเปรียบจากสังคม และเยาวชนร้อยละ 51 มีการยอมรับได้ในกรณีที่มีการโกงเล็กน้อยแต่ขอให้สามารถทำประโยชน์ให้เกิดแก่สังคมได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้เป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อวัฒนธรรมไทยในอนาคต เพราะจะทำให้ประเทศไทยมีประชากรที่เห็นว่าการคอร์รัปชันไม่ใช่ประเด็นปัญหาแต่เป็นเรื่องปกติธรรมดาโดยทั่วไป

ดังนั้น ณ วันนี้ควรดำเนินการตอบปัญหาการคอร์รัปชัน ทั้งในมิติของการป้องกันและการปราบปราม คือ

ด้านการป้องกัน

1. ให้ความสำคัญต่อการสร้างความตระหนักและซาบซึ้งในความสุจริต และการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนให้เกิดแก่เยาวชนไทยเป็นลำดับแรก โดยเริ่มที่การอบรมและการเป็นตัวอย่างที่ดีของบิดา-มารดาของเยาวชนเอง
2. ให้ความสำคัญต่อ " ทศพิธราชธรรม " ซึ่งเป็นธรรมะสำหรับการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว - สังคม/ประเทศ

ทศพิธราชธรรม 10 ประการคือ

ทาน การให้ หมายถึง การให้ การเสียสละ นอกจากเสียสละทรัพย์สิ่งของแล้ว ยังหมายถึงการให้น้ำใจแก่ผู้อื่นด้วย
ศีล คือความประพฤติที่ดีงาม ทั้งกาย วาจา ใจ ให้ปราศจากโทษ ทั้งในการปกครอง อันได้แก่ กฎหมายและนิติราชประเพณี และในทางศาสนา
บริจาค คือ การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวม
ความซื่อตรง คือ ความซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครอง ดำรงอยู่ในสัตย์สุจริต
ความอ่อนโยน คือ การมีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพในเหตุผลที่ควร มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส และอ่อนโยนต่อบุคคลที่เสมอกันและต่ำกว่า
ความเพียร คือ ความอดทนสาหะในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากการเกียจคร้าน
ความไม่โกรธ หรือความไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ ไม่มุ่งร้ายผู้อื่นแม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ตามแต่
ความไม่เบียดเบียน คือ การไม่ก่อทุกข์หรือเบียดเบียนผู้อื่น
ความอดทน คือ การมีความอดทนต่อสิ่งล่วง รัชชาอาการ กาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย
ความยุติธรรม คือ ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เทียงธรรมเป็นหลัก ไม่อนเอียง หวั่นไหวด้วยคำพูด อารมณ์ หรือลาภสักการะใดๆ

3. เพื่อความเข้มแข็งของประชาธิปไตยในสังคมไทย โดยอาศัยหลักการของประชาธิปไตย ซึ่งการคุณบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ 7 ประการ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) กระบวนการยุติธรรม 3) ความโปร่งใส (ความอิสระของสื่อและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน) 4) การมีส่วนร่วม 5) จักรกลการคานอำนาจ 6) การตรวจสอบองค์กรอิสระ และ 7) สิทธิมนุษยชน

ด้านการปราบปราม

1. ต้องมีกฎหมายที่เหมาะสมและทันสมัย สำหรับใช้ในการปราบปรามการคอร์รัปชันได้ทุกรูปแบบ ดังนั้น ควรมีการตรวจสอบจำนวน และประสิทธิภาพของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนต้องปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติของการบังคับใช้ในการปราบปรามการคอร์รัปชัน
2. ต้องมีกระบวนการยุติธรรมที่ดีในกระบวนการปราบปราม อัยการต้องมีความอิสระ ศาลต้องมีความยุติธรรมในการวินิจฉัยคดีโดยอาศัยหลักนิติธรรมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกรณีคดีการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยหลักฐานด้านใบเสร็จรับเงินแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม การทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล จึงยากจะปราบปรามให้หมดสิ้น ไปจากสังคมได้ โดยบางแห่งอาจมีการทุจริตคอร์รัปชันมาก ขณะที่บางแห่งอาจมีการทุจริตคอร์รัปชันน้อย แต่สิ่งที่จะต้องดำเนินการเพื่อเป็นการทุจริตคอร์รัปชันลดลง คือ การปราบปรามอย่างจริงจัง ซึ่งต้องอาศัยเวลาและงบประมาณจำนวนมาก รวมทั้งต้องเป็นการปราบปรามภายใต้บริบทของการป้องกันดังกล่าวข้างต้นประกอบกันไป ด้วยเฉพาะกรณีของนักการเมืองซึ่งมักมีเรื่องประโยชน์ทับซ้อนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยสมื่อนั้น จึงควรมีกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นของบุคคลผู้อาสาสมัครมาทำงานการเมืองคือ ต้องไม่หวังประโยชน์ตอบแทน และต้องมีความโปร่งใส คือ ทำอะไรต้องให้คนอื่นเห็น/รับรู้ ต้องมีจิตสำนึกของการกลัว/ละอายต่อบาป (หนีไร้อัตปปะ) กล่าวคือการถูกจับได้

หัวข้อ : คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง
โดย นายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี และประธานสภาที่ปรึกษาพรรคประชาธิปัตย์

คุณธรรมและจริยธรรมไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย และไม่มีวิชาชีพใดที่ไม่มีการยอมรับระเบียบ/คุณธรรม และจริยธรรมในการประกอบอาชีพนั้น กรณีตัวอย่าง เช่น จรรยาแพทย์ ฆาตทนายความ คุณธรรมและจริยธรรมของวิศวกร แนวทางพึงปฏิบัติสำหรับวิชาชีพพลคณาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร ข้อบังคับการว่าด้วยจริยธรรมและคุณธรรมของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 หรือแม้แต่จริยธรรมการใช้น้ำหยดของประเทศเกาหลี ซึ่งเป็นจริยธรรมของทั้งคู่ออกแบบไปแรกมาให้หยดและจริยธรรมของผู้ใช้น้ำหยด

อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีของนักการเมือง ซึ่งเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยรวมมากกว่าอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้เพราะนักการเมืองสามารถเข้ามาทำหน้าที่ทั้งเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศ ประกอบกับงานหรือภารกิจของนักการเมืองมีลักษณะที่หลากหลายและแตกต่างกัน ไปโดยมิได้มีการจำกัดความรู้และความสามารถของผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นนักการเมืองแต่อย่างใด นักการเมืองจึงมีที่มาจากหลากหลายอาชีพ ขณะที่การวิจารณ์นักการเมืองสามารถกระทำได้โดยเสรี สิ่งจำเป็นสำหรับอาชีพนักการเมืองจึงได้แก่ กรอบหรือระเบียบด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองไทย ซึ่งกรณีนี้ได้เคยมีการจัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการการเมือง เมื่อปี พ.ศ. 2537 แต่ด้วยสภาพลักษณะที่ไม่ค่อยดีของนักการเมืองในปัจจุบันประกอบกับรัฐธรรมนูญได้เปิดโอกาสให้ทบทวนสามารถเข้ามาเป็นนักการเมืองได้ ภายใต้บริบท 5 ปี แห่งความรุนแรงของการทุจริตในกระบวนการเลือกตั้ง จนนำมาซึ่งวิกฤตทางการเมืองการปกครองของประเทศในที่สุดนั้น จึงควรเร่งดำเนินการป้องกันใน 3 ประเด็นต่อไปนี้เป็นลำดับแรกแล้ว จึงพิจารณาดำเนินการในประเด็นของกรอบย่อยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นลำดับต่อไปภายในเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด

1) สื่อสารเพื่อความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในเรื่องระบบและโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ สำหรับกรณีการคานอำนาจหรือการถ่วงดุลอำนาจระหว่างสถาบันการเมืองต่างๆ อาทิ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ องค์การอิสระ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจของประชาชนในการพิจารณาทำประชาพิจารณ์และประชาพิจารณ์และประชามติรัฐธรรมนูญประจำปี 2550 ตลอดจนประโยชน์ต่อการช่วยกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการได้คนดีมาทำงานให้แก่ชาติบ้านเมือง อันจะนำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการเพื่อสนับสนุนคนดีให้มีโอกาสได้ปกครองบ้านเมือง และกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันคนไม่ดีไม่ให้เข้ามาใช้อำนาจทางที่มีชอบ

2) กำหนดและจัดทำกรอบโครงสร้างรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมคนดีให้มีโอกาสเข้ามาทำงานให้แก่ชาติบ้านเมือง และตีกรอบคนไม่ดีไม่ให้ใช้อำนาจในทางที่มีชอบ อย่างไรก็ตามการเขียนกฎหมายมาบังคับพฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นเรื่องยาก แต่อาจสามารถกระทำได้โดยการเพิ่มประเด็นของ “ ความรับผิดชอบ ” ไว้ในทุกประเด็นที่มี “ อำนาจหน้าที่ ” และต้องมีการกำหนดคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองไว้เป็นกรอบเบื้องต้นของแนวปฏิบัติสำหรับข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการธิการ ทั้งนี้ทั้งนั้นภายใต้บริบทของนโยบายการสร้างเยาวชนที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

3) ใช้หลักนิติธรรมในการปกครองบ้านเมืองและสนับสนุนการบังคับใช้ระเบียบด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักการเมืองให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

การนำผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมฟังการสัมมนามาใช้ในการปฏิบัติงาน

มีข้อมูลและความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะกรณีคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาจัดทำข้อกำหนดเบื้องต้น เพื่อการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

∴ เอกสารประกอบ

∴ ผู้เข้าร่วม

1.นางสาวอาษา โฆษิตตระกูล	วิทยากร 8 ว.
2.นายจันทรม ลิหามณี	วิทยากร 6
3.นางสาวปริยวราณ สุวรรณสุนย์	วิทยากร 4

